T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/376
KARAR NO : 2020/452
KARAR TR: 13.07.2020

ÖZET : Sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : E.Sigorta A.Ş.
Vekili : Av. F.E.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. G.H.

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Denizli İli, Pamukkale İlçesi, Yeniyol Bulvarı üzerinde, bulvar ile Süleyman Şah Caddesinin kesiştiği kavşakta 16/11/2014 tarihinde müvekkilince sigortalı olan 20 ... 7564 plaka sayılı araç ile 20 ... 0452 plaka sayılı aracınçarpışmaları neticesinde trafik kazası meydana geldiğini, araçta 7.944,00TL hasar oluştuğunu, hasara ilişkin olarak sigortalısına 7.944,00-TL ödeme yapıldığını; yol üzerinde çalışma yapılmasının kazaya sebebiyet verdiğini, yolun bakım ve onarımından sorumlu kurumun gerekli tedbirleri almadığını ileri sürerek, sigortalıya ödenen tazminatın yasal faiziyle birlikte davalıdan rücuen tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Denizli Asliye Ticaret Mahkemesi 12.10.2015 gün ve E:2015/1182, K:2015/793 sayı ile, 6102 Sayılı T.T.K. nun 5. maddesinin 1.fikrasında "... aksine hüküm bulunmadıkça dava olunan şeyin değerine veya tutarına bakılmaksızın Asliye Ticaret Mahkemesi tüm ticari davalar ile ticari nitelikteki çekişmesiz yargı işlerine bakmakla görevli olduğu ..." belirtildiği; yine aynı yasanın 6335 Sayılı Yasa ile değişik 3. fikrasında " Asliye Ticaret Mahkemesi ile Asliye Hukuk Mahkemesi ve diğer hukuk mahkemeleri arasındaki ilişki görev ilişkisi olup, bu durumda göreve ilişkin usul hükümleri uygulanır. " denildiği; yine aynı yasanın 4.maddesinde ticari davalar sayılmış olup, her iki tarafın ticari işletmesi ile ilgili hususlardan doğan hukuk davaları ile çekişmesiz yargı işlerinin ticari dava olduğunun belirlendiği; uyuşmazlığın 6102 sayılı TTK'nın 4.maddesinde sayıldığı şekilde her iki tarafın ticari işletmesi ile ilgili olmadığı gerekçesiyle mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

DENİZLİ 4. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ 6.12.2018 gün ve E:2016/19, K:2018/32 sayı ile, yapılan yargılama dava, cevap ve tüm dosya içeriğine göre eldeki davanın davalı idarenin hizmet kusuruna dayalı olarak açılan tazminat davası olduğu ve davada idari yargı yolunun görevli olduğu gerekçesiyle, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114/1-b maddesinde "Yargı yolunun caiz olması" şeklinde hüküm altına alınan dava şartının yokluğu nedeniyle, HMK'nın 115/2. Maddesi gereğince dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı vekili istinaf isteminde bulunmuştur.

Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi 5.11.2018 gün ve E:2018/1021, K:2018/1195 sayı ile, dosya içeriği, tarafların dayandığı ve davanın niteliği gereğince toplanan deliller, hükmün dayandığı yasal ve hukuksal gerekçe ve özellikle delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre mahkeme kararının usul ve yasaya uygun olduğu gerekçesiyle, davacının istinaf isteminin esastan reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istem ile idari yargı yerinde dava açmıştır.

Denizli İdare Mahkemesi 17.7.2019 gün ve E:2018/1413, K:2019/826 sayı ile,davacının 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1472. maddesi uyarınca sigortalının haklarına halef olduğu, bu nedenle zarar miktarı olan 7.944,00-TL'nin davalı idareye başvuru tarihi olan 25.08.2015 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı idare tarafından davacıya ödenmesi gerektiği sonucuna varıldığı gerekçesiyle, öte yandan, davacı tarafından görevsiz mahkemelerde yapılan yargılama giderlerinin de yargılama giderleri kapsamında sayılması gerektiğinden, davalı idarece davacıya ödenmesi gerektiği gerekçesiyle, davanın kabulüne karar vermiş, bu karara karşı taraf vekilleri istinaf isteminde bulunmuştur.

İzmir Bölge İdare Mahkemesi Altıncı İdare Dava Dairesi : 19.12.2019 gün ve E:2019/2267, K:2019/2357 sayı ile, ilk derece mahkemesinin farklı bir yargı düzeni içinde yer alan merciin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine önüne gelen bir davaya yönelik olarak, davanın kabul koşulları bakımından ilk inceleme aşamasına ilişkin "görev" kuralları için özel nitelikte yargılama usulü kuralları getiren 2247 sayılı Yasanın öngördüğü usulü öncelikle uygulaması gerektiği, henüz Uyuşmazlık Mahkemesince görevli merciin belirlenmediği, adli yargı yerinin görev ret kararı üzerine açılmış davada görevli mercii kesin olarak belirlemekle görevli Uyuşmazlık Mahkemesine 19. madde uyarınca başvuru yapılmadan, görevli merciin belirlenmesi için öngörülen usul kuralları uygulamaksızın bakılan davada verilen kararın bozularak, anılan usul kuralları uygulanmak ve yetkili Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından görevli merciin kesin olarak belirlenmesini sağlamak üzere dava dosyasının merciine gönderilmesi gerektiği sonucuna varıldığı gerekçesiyle, istinaf başvurusunun kabulüne, Denizli İdare Mahkemesi Hakimliği'nce verilen 17/07/2019 tarih, E:2018/1413, K:2019/826 sayılı kararın

kaldırılmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

DENİZLİ İDARE MAHKEMESİ6.3.2020 gün ve E:2020/426 sayı ile, dava konusu uyuşmazlığın 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin bir tazminat davası olduğu, anılan Kanunun 110. maddesi uyarınca davanın görüm ve çözümünde adli yargı mercilerinin görevli olduğu gerekçesiyle adli yargının görev alanına giren davanın, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan13.07.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; Şirkete sigortalı vasıtanın geçirdiği trafik kazası neticesinde hasarlandığı, bahis konusu olay neticesinde vasıtada maddi hasarın meydana geldiği; tespit edilen hasar bedelinin sigortalı vasıta sahibine ödendiği, olayın meydana gelişinde davalı idarenin yol kusurunun tespit edildiği, meydana gelen hasar nedeniyle sigortalısına tazminat ödeyen şirketin kusur nispetine göre faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle davanın açılmış olduğu anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan

tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda,2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Denizli İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Denizli 4. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 6.2.2018 gün ve E:2016/19, K:2018/32 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Denizli İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Denizli 4. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 6.2.2018 gün ve E:2016/19, K:2018/32 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 13.07.2020 gününde Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

İdarenin kendi kuruluş kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlama şeklinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karşısında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

ÜYE
Ahmet ARSLAN